

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupen opatrovníkem SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty, se sídlem Mostecká 855/5, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2006, č. j. 64 Az 81/2006 - 25,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2006, č. j. 64 Az 81/2006 – 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 12. 2006, č. j. 64 Az 81/2006 - 25, bylo zastaveno řízení o žalobě ve věci azylu. Podanou žalobou se žalobce domáhal (dále jen „stěžovatel“) zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 20. 7. 2006, č. j. OAM-761/VL-10-08-2006, podle kterého nebyl stěžovateli udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se něj nevztahuje překážka vycestování. Krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že v průběhu řízení zjistil, že stěžovatel svévolně opustil dne 24. 10. 2006 Pobytové středisko Zastávka u Brna. Od Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie v Praze, evidenčního odboru a odboru pátrání a kontroly pobytu téže služby krajský soud zjistil, že stěžovatel měl vydané vízum za účelem azylového řízení platné do 21. 12. 2006. Tohoto dne opustil pobytové středisko a další jeho pohyb na území České republiky není znám. Krajský soud zdůraznil, že napadené správní rozhodnutí bylo vydáno v azylovém řízení, ve kterém nejdůležitějším prvkem je sám žadatel o azyl, a proto jeho přítomnost, či alespoň součinnost, je v soudním řízení nutná. Protože stěžovatel se

nezdržuje v místě hlášeného pobytu, soudu jinou adresu neoznámil a nelze ji ani zjistit, krajský soud řízení v souladu s ustanovením § 33 písm. b) a e) zákona o azylu a § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil.

V kasační stížnosti podané proti tomuto usnesení v zákonné lhůtě namítal stěžovatel podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nezákonnost zastavení řízení spočívající v tom, že krajský soud rozhodl na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu. Krajský soud sice v napadeném usnesení uvedl, že v průběhu řízení zjistil, že stěžovatel opustil svévolně Pobytové středisko Zastávka dne 24. 10. 2006, neuvedl však, kde tuto informaci obdržel. Přitom tuto informaci mohl krajskému soudu poskytnout jen pracovník Správy uprchlických zařízení, kteří jsou obvykle kontaktováni za tímto účelem. Ke kasační stížnosti připojil stěžovatel potvrzení Pobytového střediska Zastávka, že byl na tzv. propustce. Uvedl, že opouštět pobytové středisko může žadatel o azyl podle § 82 zákona o azylu nejdéle na 10 dnů v měsíci, přičemž ministerstvo může povolit opuštění střediska na další dny. Sám měl povoleno opuštění do 21. 12. 2006. Z tohoto důvodu navrhl, aby napadené usnesení bylo zrušeno a věc byla vrácena krajskému soud k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že stěžovatel v podané žalobě uvedl adresu pro doručování Přijímací středisko Vyšní Lhoty. Ve vyjádření k žalobě uvedlo ministerstvo k údajům o stěžovateli jako adresu pro doručování Pobytové středisko Zastávka, Havířská 514, Zastávka u Brna. Na této adrese také dne 26. 9. 2006 stěžovatel převzal stejnopis vyjádření ministerstva a výzvu, aby sdělil, zda souhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání a aby své stanovisko sdělil soudu ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy. Po jejím marném uplynutí krajský soud dne 26. 10. 2006 zjistil z evidence policie, že stěžovatel dne 24. 10. 2006 Pobytové středisko Zastávka svévolně opustil, jak je uvedeno v úředním záznamu na čl. 16 spisu krajského soudu. Dále zaslal krajský soud žádost Odboru pátrání a kontroly pobytu Oblastního ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha o prověření pobytu žadatelů o azyl, mezi nimi i stěžovatele. Dne 27. 10. 2006 pak zaslal krajský soud stejnou žádost evidenčnímu odboru Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie a ten dne 30. 10. 2006 sdělil, že stěžovatel má vydané vízum za účelem azylového řízení platné od 29. 10. 2006 do 21. 12. 2006. Jako poslední adresu uvedl Pobytové středisko Zastávka u Brna. Odbor pátrání a kontroly pobytu pak sdělením ze dne 1. 11. 2006 krajskému soudu zaslal informace o tom, že u všech účastníků řízení o azyl (mezinárodní ochranu) nedošlo ke změně, vyjma níže uvedených. Mezi nimi byl i stěžovatel s poznámkou "neprochází v evidenci jako svévolný odchod 24. 10. 2006." Poté ustanovil krajský soud stěžovateli usnesením ze dne 6. 11. 2006, č. j. 64 Az 81/2006 - 24, opatrovníkem SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty. Toto usnesení nabylo právní moci dne 23. 11. 2006, aniž by proti němu byla podána kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

V odůvodnění napadeného usnesení krajský soud uvádí, že "zjistil v průběhu řízení, že žalobce dne 24. 10. 2006 svévolně opustil PoS Zastávka u Brna", ale přitom ve sdělení Policie ČR, oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Praha ze dne

1. 11. 2006 je uvedeno, že stěžovatel neprochází evidencí jako žadatel se svévolným odchodem. Napadené usnesení krajského soudu se tak opírá o dva důkazy, které jsou v rozporu, a tímto rozporem se krajský soud, jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení vůbec nezabýval. Navíc cituje ze sdělení Policie ČR skutečnost, že odboru pátrání a kontroly pobytu a evidenčnímu odboru "není pobyt znám", ačkoli ani v jednom z citovaných sdělení taková informace není vůbec obsažena.

Nejvyšší správní soud zjistil z přílohy kasační stížnosti (faxová zpráva ze dne 19. 12. 2006, adresovaná SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty, označená jako informace o pobytu), že Správa uprchlických zařízení MV, odbor Pobytové středisko Zastávka u Brna, sdělila na dotaz adresáta následující: "Jmenovaný není ve stavu ubytovaných v našem pobytovém středisku. Ve dnech od 23. 11. 2006 do 18. 12. 2006 nebyl fyzicky přítomen, nacházel se na řádně oznámeném dlouhodobém opuštění azylového střediska na adrese v Plzni."

Zjištění skutkového stavu, na základě něhož lze zastavit řízení z důvodu neznámého pobytu žalobce, jímž je žadatel o azyl, musí být přesné a úplně. Jinak může dojít k zásahu do základních práv stěžovatele a porušení pravidla spravedlivého procesu. Z odůvodnění usnesení o zastavení řízení podle § 33 zákona o azylu musí být patrno, jaké úkony učinil soud pro zjištění pobytu. V této souvislosti je třeba poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, publikovaný pod č. 707/2005 Sb. NSS, v němž je uvedeno, že "Nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (§ 33 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) je dána jen tam, kde krajský soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí a případně další pátrání v příslušných evidencích pobyt žadatele nebyl zjištěn a zůstal zcela neznámý." Zastavil-li tedy krajský soud řízení podle § 33 zákona o azylu, aniž bylo prokázáno, že místo pobytu stěžovatele nelze v rozhodné době zjistit, nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2004, č. j. 3 Azs 58/2004 - 57, publikovaný pod č. 343/2004 Sb. NSS). Nejen z důkazu připojeného stěžovatelem ke kasační stížnosti, ale již z důkazu, který měl krajský soud k dispozici v průběhu řízení, jež předcházelo vydání napadeného usnesení, plyne, že stěžovatel neopustil pobytové středisko svévolně. O další zjištění adresy se krajský soud vůbec nepokoušel a upřel tím stěžovateli právo na věcné projednání žaloby a spravedlivý proces. Proto, že v řízení u krajského soudu došlo k pochybení, je napadené usnesení o zastavení řízení nezákonné. Podmínkou vydání rozhodnutí o zastavení řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 33 písm. b) a e) zákona o azylu je osvědčení, že pobyt žadatele o azyl je neznámý. Jde o speciální podmínku tohoto zvláštního řízení, která v případě přezkoumávaného rozhodnutí krajského soudu nebyla splněna.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu o zastavení řízení zrušil a vrátil tomuto soudu věc k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. je krajský soud názorem vysloveným v tomto rozsudku vázán.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. dubna 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně
senátu